

KÜLÖNFÉLÉK

János Zsigmond emlékezete. Az E. K. Tanács f. évi május 16-án tartott ülésében elhatározta, hogy a folyó évben János Zsigmond születése 400 éves évfordulóját egyházilag megünnepli s az ünnepre külföldi hitrokainak figyelmét is felhívja. Ebből a célból elhatározta, hogy július 7-én, mint a János Zsigmond születése napján, minden unitárius templomban az istentisztelettel kapcsolatban tartassék emlékünnepe. Az egyetemes egyház pedig az idei főtanáccsal kapcsolatban rendez hasonló ünnepélyt.

A lelkeszi hivatás. Aligha volt idő, amikor annyiféle igény-nyel lépett volna fel a világ a lelkeszekkel szemben, mint ma. Ezek az igények még fokozódnak nálunk a kisebbségi papsággal szemben. Azt várjuk, hogy a lelkipásztor legyen mintagazda, szövetkezeti vezető, törvénytudó, orvos, kertész, méhészt. s ezek mellett az igazi hivatásával járó sok irányu munkáját is pontosan és jól végezze el akkor, amikor a mindennapi kenyér-gondokkal is kell küzdelem. Kétségtelen, hogy ma mindenkitől sokat követel az élet. A lelkeszek különösen nem elégedhetnek meg a paragrafusokban körvonalazott kötelességeik teljesítésével. Itt a betű helyett a léleknek kell dolgoznia. De vajjon nem teljed-e be itt is az írás szava, hogy „a lélek kész, de a test erőtelen“? Vajjon az igények és kívánások tömkelegében nem vész-e el a főcél? Vajjon, amikor a testnek szolgálunk, akkor nem sikkasztjuk e el a lelket s a világba merüléssel nem feledkezünk-e meg Istenről?

A lelkeszek hivatali helyzete. A lelkeszek egyházi törvényeink szerint egyházközségi tisztviselők. A múlt évi Egyházi Főtanács kimondotta, hogy *egyházi tisztviselők is*. A semmitősrék — amint olvassuk — adott esetből kifolyólag azt állapította meg, hogy mivel a lelkesz az államtól is fizetést kap, ezért köztisztviselő. Jézus szerint két urnak is nehéz szolgálni. Mit tegyenek hát a lelkeszek, amikor három urnak kell szolgálniok?

Iskoláink. A diplomok mellett az iskolák azok az intéz-

ményeink, amelyeken keresztül egyházi jövőnk kialakításán dolgozunk, és dolgoznunk kell. Az iskolák elébe az új idők új áramlatai mind több és több feladatot tűznek. Azonban bárhonnán bárminő szelek fujjanak, ezeknek az iskoláknak egyről nem szabad megfélekedezniük — arról, hogy *unitárius iskolák*. Az unitárius szellem nem elfogult, egyoldalú és türelmetlen. Nem fél a fejlődéstől s a kulturától. De viszont ragaszkodik az evangélium világosságához s minden eszközzel munkálni akar Isten országa eljövételén. Ezt a célt kívánja szolgálni egyházunk a maga iskolái által. Addig van létjogosultságuk tehát, amíg ezt a főcélt el nem tévesztik szemük elől. Amíg a tanítók és tanárok ezt az unitárius szellemet sugározzák tanítványaik lelkébe. Azért bárminő követelésekkel lépnek fel a világ iskoláinkkal szemben, a tanítóknak és tanároknak az „egy szükséges dologról“ megfélekedniük soha sem szabad.

Vallás és műveltség. A tél folyamán az Erdélyi Múzeum-Egyesület bölcsészeti-, nyelv- és történettudományi szakosztályának népszerűsítő előadás sorozatában a legjelesebb előadók közreműködésével igen érdekes előadásokat hallottunk a műveltség és művelődés fogalmáról és követelményeiről, amelyek érdemesek volnának arra, hogy együttes kiadásban nagyobb nyilvánosság előtt is ismertté váljanak. Hallottuk, hogy milyen viszony van a műveltség és a történelmi tájékozódás, az irodalmi tudás, az olvasás, a népismeret, az európaiság, a nyelvhelyesség között. Megismertük a közművelődést, mint társadalmi feladatot és végül a természettudományokkal való kapcsolatát. Bármilyen sok oldalról nyert ezek szerint a műveltség megvilágítást, mégis úgy érezzük, hogy a műveltség igazi mélységébe: a *lelki* műveltségbe, nem hatoltunk be. Ennek a lelki műveltségnek fokmérője a vallás. Nem egyoldalú teologizálásra vagy felekezetieskedésre gondolunk, hanem arra a belső vallásosságra, amely éppen azáltal lesz a lelki műveltség bizonyossága, hogy az egyetemes magaslatokat keresi és azokon jár. Az ilyen értelemben vett vallás nélkülözhetetlen tényezője az igazi lelki műveltségnek.

Egyházközségi könyvtárak. A Sz.-Keresztúron tartott presbiteri konferenciával kapcsolatosan több oldalról hangzott el a népkönyvtárak létesítésének a szüksége, sőt nagylelkű ajánlatok is történtek a megvalósítás költségeire nézve. Öröm hallani, hogy népünk olvasási kedve megvan, s csak keresi az alkalmat, hogy

azt kielégítse. Ezt a kedvező alkalmat fel kell használnunk arra, hogy a népkönyvtárak mellett egyházközségi könyvtárainkat is időről időre gyarapítsuk s olyan művekkel gazdagítsuk, amelyekből egyházunk multját és jelenét megismerheti az a nép, amelyre építhetjük jövőnket. Az ilyen könyvtárakból nem hiányozhatnak az egyházi lapok és folyóiratok, amelyekre nézve az E. K. Tanács már rendeleteileg is intézkedett. Kettős mulasztás terheli tehát azt az egyházközségi vezetőséget, amely ezt a nagyjelentőségű kérdést figyelmen kívül hagyja.

Az Irisztelepi imaház. Kolozsvárt a vasuton túl az Irisz porcellán- és a bőrgyár környékén az utóbbi időben új városrész keletkezett, ahová unitárius hiveink közül is sokan telepedtek le. Ezeknek a hiveknek a megszervezésére ezelőtt 8—10 évvel tettük meg az első lépéseket, amikor a várost négy kerületre osztva, havonként egyszer s így az Irisztelepen is egyik hitrokonunk házában istentiszteletet tartottunk. Azután az Erdő János és Nagy Ferenc s. lelkészek személyében lelkes fiatal emberek vették kezükbe a munkát, akiknek buzgósa oda érlelte az ügyet, hogy már f. é. pünköszt első napján az állandó imaházat szép ünnepség keretében át is adhattuk a közhasználatnak. Az ünnepélyen felavató beszédet Vári Albert, urvacsorai ágendát Ürmösi József mondott, akik az első kapavágásokat tették ezen a területen. Kivülük Nagy Ferenc imádkozott és Dr. Kiss Elek főjegyző átadta a hiveknek az új imaházat, amelynek megvalósításában a kolozsvári nőszövetségnek nagy érdemei vannak.

A falu fejlesztése. Újabb időben szinte divattá lett a falu fejlesztéséről írni és beszélni. Nem is ok nélkül. A falu alkotja a nemzet többségét. A falu az az őstalaj, amelyből kinőnek a nemzet vezetői. A falu fokmérője a nemzeti életnek. Előrehaladott falvak alkotnak művelt társadalmat. Mindenképpen szükséges a falvak színvonalának emelése. De hogyan? E kérdésre már eltérőek a feleletek. Általában a falufejlesztés három körét emlegetik. Gazdasági, szociális és kulturális irányú fejlesztését. Korunk materiális irányára jellemzően, mindig a gazdasági fejlesztést helyezik előtérbe. Sőt akadnak olyanok is, akik azt állítják, hogy ez által a másik kettő is megoldódik. Mi is elismerjük, hogy a falvak gazdasági színvonalának emelése igen jelentős, sőt nélkülözhetetlen feltétel a kívánt cél eléréséhez. De nem a legfőbb s nem is az egyetlen. Mi a lelki kulturát tartjuk a legelső és legbiztosabb

alapnak, amelyre építeni lehet és kell a többieket. Az egyoldalú gazdasági fejlettség s a vele együttjáró gazdagság elvonja az embert a magasabb lelki élettől, földhözragadottá teszi, melegágyává lesz a fősvénységnek, az elbizakodottságnak s más emberi gyarlóságnak. Így teljeseedik be Jézus mondása: A gazdagok nehezen mennek be a mennyek országába. Azért csak készítsük elő a talajt: az emberi lelkeket. Azután az elhintett magvak ki fognak hajtani és gazdag gyümölcsöt teremnek.

A magyar lutheránusok öröme. A főhatalom változása a magyar ágostai evangéliusokat nehéz helyzetbe hozta. Mintegy 30 egyházközségből álló hiveknek választaniok kellett, hogy vagy a száz evangélikus püspökséghez csatlakoznak, vagy önállóan szervezkednek. A hivek az utóbbihoz ragaszkodtak s megalakították a romániai zsinatpresbiteri evangélikus egyházat s élére még 1927-ben Frint Lajos aradi lelkészt választották meg superintendens címmel. Azonban bizonyos formaságok miatt az állami elismerés és megerősítés késett. Végre folyó évi március havára oda fejlődtek az események, hogy a hivatalos lap közölte az új alakulás elismerését és Frint Lajos superintendensi méltóságában való megerősítését valamint az államsegély biztosítását. A kérdés ilyen szerencsés megoldása nagy örömet szült a magyar evangélikusok között, amihez mi is szívből csatlakozunk.

A jellem. A mi világunkban különös értéket jelent az emberi jellem. Nagyobb elismerést alig mondhatunk valakiről, mint azt, hogy jellemes ember. Miért van ez? Azért, mert ritka, mint az arany. A jellem csak jellemtelen társadalomban jelent nagy értéket és különös kiválóságot. A törpe bokrok között a közepes fa is nagynek látszik. Az oázisnak is azért van olyan nagy varázseréje az utasokra nézve, mert körülötte pusztaság van. Ha a pusztákon mindenütt pálma-ligetek volnának, az oázisok elveszitenék varázsukat.

Olvasóinknak szíves tudomására hozzuk, hogy a Keresztény Magvető következő száma a közbejövő nyári szünet miatt a szept.—okt. számmal együtt jelenik meg.